

ความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย

Opinions and guidelines for community capital development towards readiness to the
International Elderly Community in Chiang Rai Province

จามรี พระสุนิล

Jamaree Prasunin

สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Social Development, School of Social Science, Chiang Rai Rajabhat University

Email: Jamaree.pra@crru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมสู่ชุมชนสูงวัย 2) ศึกษาทุนชุมชนในพื้นที่ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนสู่การเตรียมความพร้อมชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย ศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยแบบผสานวิธี ในกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่กลุ่มผู้นำในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ ผลการวิจัย พบว่า

ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงรายในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับ 4.84 คะแนน (SD 0.70) ผลการศึกษาทุนชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อทุนชุมชนด้านกายภาพ โดยพบว่า ในพื้นที่มีสิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ และเหมาะสมในการเป็นชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ รวมถึงแสดงความเห็นต่อทุนชุมชนในด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่าทั้ง 4 พื้นที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อมของพื้นที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ สำหรับแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงรายสามารถปรับใช้แนวทางการใช้ทุนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนก่อนเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยร่วมสร้าง “ชุมชนเข้มแข็ง” ให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, ทุนชุมชน, ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ, ชุมชนเข้มแข็ง

Abstract

The article aims to 1) studies opinions on the preparation for the elderly community. 2) studies local community Capital, 3) studies the guidelines for community capital development towards the preparation of international Elderly communities in Chiang Rai Province. Study in 400 sample and key informants including the leaders in the area of Mae Sai District, Mae Chan District, Chiang Saen District, and Chiang Khong districts. The results of the research found.

The public opinion towards the readiness to enter the international old age community in Chiang Rai province as a whole was at a level of 4.84 points (SD 0.70). The results of the community scholarship study found that most expressed their opinions towards community grants on physical aspects. There is an environment that facilitates the living of the elderly. and suitable for being an international old age community including commenting on community capital in terms of socio-cultural, found that all 4 areas. that language and cultural diversity as well as the environment of the area that facilitates the living of the elderly. Development of community capital for entering the international old age community in Chiang Rai Province Able to apply the approach to using community capital to strengthen the community before preparing for people of all ages to join “Strong Community” to be a livable community for the elderly.

Key words: Elderly, Community Capital, The International Elderly Community,
Community Strength

บทนำ

การพัฒนาในปัจจุบันอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น และระดับประเทศชาติที่อยู่ท่ามกลางการกลายเป็นเมือง สังคมดิจิทัล และผลกระทบต่าง ๆ ทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และโรคระบาด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งในสถานการณ์ดังกล่าวจำเป็นต้องมีการศึกษาและต่อยอดสู่การพัฒนาขับเคลื่อนประเทศชาติอย่างสมดุล หรือกล่าวได้ว่าใช้กระบวนการเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญ ของการที่ "คน" เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ดังนั้นในการจัดสร้างสรรค์ ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่แท้จริง จะต้องเริ่มจากการศึกษาศักยภาพของคนและชุมชน ที่ถือเป็น "ทุนชุมชน" โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักและเห็นคุณค่า ตลอดจนยกระดับทุนชุมชนที่มั่นคง สามารถพึ่งตนเอง และจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวคิดการพัฒนาในกระแสรองหรือกระแสทางเลือกที่ทวีความสำคัญขึ้น จนกลายเป็นวาระการพัฒนาระดับโลก (เกษร เกษมชื่นยศ, 2563)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ 4 อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ รวมทั้งอำเภอแม่จันที่มีพื้นที่ที่ตั้งเชื่อมโยงกับอำเภอแม่สายด้วย ในการเป็นชุมชนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภูมิปัญญา และมีศักยภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการคมนาคมขนส่งสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทั้งในมิติเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจระดับประเทศ (รายงานจังหวัดเชียงรายกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ, 2561) ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่จังหวัดเชียงรายยังสอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุทุกใน ๆ ปี และกำลังเข้าสู่สภาวะการสังคมผู้สูงอายุของจังหวัดเชียงรายที่สอดคล้องกับทิศทางประชากรของประเทศ ไทย โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้ระบุว่า จะเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ. 2568 (อุทุมพร วานิชคาม, 2562)

การที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาถึงผลกระทบและปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่พร้อมในการใช้ชีวิตในการเป็นผู้สูงอายุ รวมถึงแนวทางการดูแลผู้สูงอายุก็ยังไม่มีความชัดเจนซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประชาชนโดยทั่วไปไม่สามารถที่จะควบคุมได้ สอดคล้องกับสถานการณ์ในระดับสากลที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นความท้าทายที่แทบทุกประเทศทั่วโลกต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลทั้งต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งในบั้นปลายของผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะแสวงหาชุมชนที่เหมาะสมที่สามารถพักอาศัย มีการบริการด้านสาธารณสุข ด้านอาหาร รวมถึงกิจกรรมในการดำเนินชีวิตที่ครอบคลุมทุกระบบ สมบูรณ์แบบและครบวงจร เป็นการสร้างนวัตกรรมเพื่อรองรับและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ

ซึ่งในประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มสังคมสูงวัยของกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นอันดับที่ 2 รองจากประเทศสิงคโปร์ จากประเด็นดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสังคมสูงวัยและการศึกษาแนวทางการจัดตั้งชุมชนผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อสร้างให้เชียงรายเป็นศูนย์กลางรองรับผู้สูงอายุจากทั่วโลกในการใช้ชีวิตช่วงบั้นปลายชีวิตให้มีความสุข ดำรงชีวิตภายใต้การดูแลของชุมชนผู้สูงอายุนานาชาติ จะเป็นการใช้ศักยภาพและขีด

ความสามารถของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นศูนย์กลางของผู้สูงอายุ ที่มีบริการข้อมูลและสารสนเทศ นวัตกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และกิจกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพด้านต่างๆ รวมถึงข้อมูลและระบบสารสนเทศบริการด้านการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต โดยจะเป็นนครแห่งความสุข ศูนย์ท่องเที่ยวกลางเมืองสำหรับผู้สูงอายุ ที่ใช้ชื่อว่าชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนเพื่อการเข้าสู่ชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติจังหวัดเชียงราย ที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน และเมืองที่มีความน่าสนใจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมและอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติจังหวัดเชียงราย
- 2) ศึกษาทุนชุมชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ
- 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติ จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ที่เริ่มจากการวิจัยเชิงสำรวจทุนชุมชนในพื้นที่ และความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติจังหวัดเชียงราย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา

ดำเนินงานเริ่มต้นจากการเลือกพื้นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงราย ในอำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงของ และอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยในระยะเริ่มต้นของการวิจัยครั้งนี้ ได้นำข้อมูลการสำรวจและศึกษาบริบทตามกายภาพเพื่อเฉพาะเจาะจงระดับตำบลใน 4 พื้นที่ดังกล่าวข้างต้น โดยใช้กรอบคิดการศึกษาบริบททางกายภาพที่เหมาะสมแก่การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นชุมชนปิงฉิมวียนานาชาติ 5 ด้าน ได้แก่ บริบททางกายภาพที่เหมาะสมในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และการศึกษา ได้พื้นที่ระดับตำบลจากการคัดเลือก

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

โดยศึกษาในประชากรซึ่งเป็นประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้ตารางคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane กำหนดขึ้นที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% มีตัวอย่างจำนวน 400 คน และเทียบบัญญัติไตรยางค์จากจำนวนประชากร ประกอบด้วยการเลือกตัวอย่าง ดังนี้

พื้นที่วิจัยจังหวัด เชียงราย เลือกเจาะจงใน 4 อำเภอ จากการ สำรวจและศึกษา บริบทตามกายภาพ	พื้นที่ และประชากร เทียบบัญญัติไตรยางค์	กลุ่มตัวอย่างใน การศึกษาข้อมูล เชิงปริมาณ
อำเภอแม่สาย	ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 18,227 คน	181 คน
อำเภอแม่จัน	ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จำนวน 6,193 คน	62 คน
อำเภอเชียงแสน	ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 7,830 คน	78 คน
อำเภอเชียงของ	ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 7,963 คน	79 คน
		รวม 400 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้กระบวนการสัมภาษณ์ในผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเจาะจงในตัวแทนประชาชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติ ประกอบไปด้วย นายอำเภอแม่สาย นายอำเภอแม่จัน นายอำเภอเชียงแสน และนายอำเภอเชียงของ ประธานผู้สูงอายุ ประชาชนชาวบ้านด้านสมุนไพร จักสาน ป่าชุมชน และภูมิปัญญา จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือการวิจัย การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยหลักได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งเริ่มจากการกำหนดและสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาความคิดเห็น ศึกษาทุนชุมชนในพื้นที่ และแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยมีการสร้างกรอบแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มแบบปลายเปิดสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อนำสู่การกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการศึกษาความคิดเห็นทุนชุมชนในพื้นที่ และแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย

ต่อมาเป็นการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนเพื่อการเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติเชียงราย โดยนำแบบสอบถามฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสังคม ด้านสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา และด้านการวัดผล จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และนำคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยข้อคำถามทั้งหมดจะต้องมีค่าดัชนี

ความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.67 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อความตามคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สถิติอ้างอิงด้วยสหสัมพันธ์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการจัดกระทำกับข้อมูลและมีการตรวจสอบความถูกต้อง และหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มีการจัดเวทีคืนกลับข้อมูลชุมชน เพื่อวิพากษ์ และตรวจสอบความถูกต้องร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้หลักการจัดประเภทข้อมูลตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนเพื่อการเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ จังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.75 เพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60-74 ปี ร้อยละ 70.25 ซึ่งเป็นผู้สูงอายุตอนต้น โดยมีการรวบรวมข้อมูลรายได้ของผู้สูงอายุ

ในด้านแหล่งที่มาของรายได้ของผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 54.25 โดยหากพิจารณารายได้ของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีการตอบคำถามในข้อคำถามนี้เป็นรายได้ประมาณต่อเดือน

เช่น การที่ผู้วิจัยสอบถามและบันทึกแบบสอบถามในข้อ

“ผู้สูงอายุมีรายได้จำนวนเท่าใดต่อเดือน” ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักตอบเป็นค่าประมาณ เช่น

“6-7 พันบาทต่อเดือน” หรือ

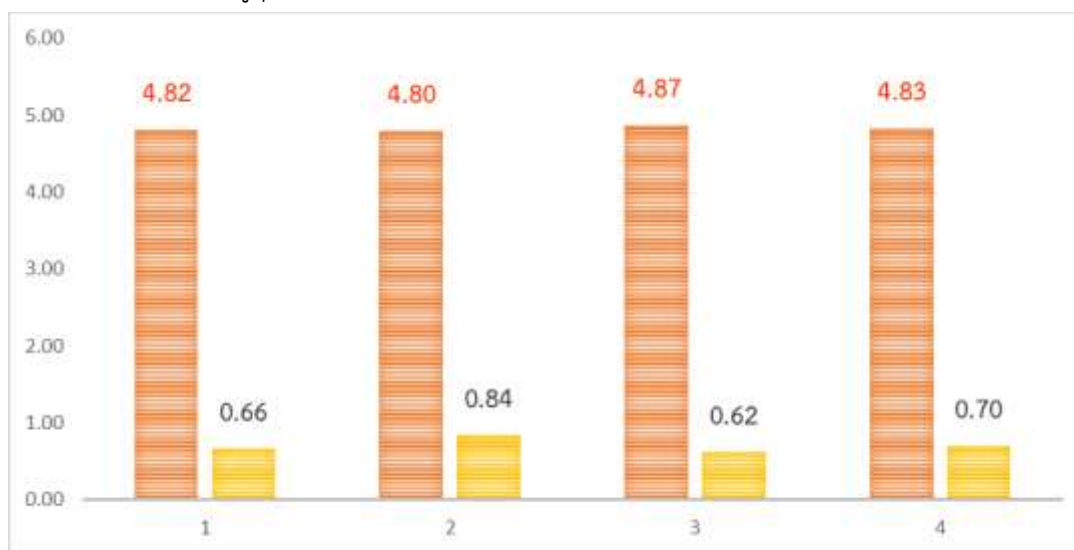
“ก็ได้เท่ารายได้ขั้นต่ำนั่นนะ 10,000 บาท”

โดยข้อมูลดังกล่าวมีข้อน่าสังเกตถึงการรับรู้และความเข้าใจต่อข้อมูลข่าวสารที่ผู้สูงอายุได้รับในปัจจุบัน สำหรับแหล่งที่มาของรายได้ของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากสวัสดิการสังคม ร้อยละ 37.00 และมีรายได้จากการสนับสนุนโดยครอบครัว บุตรหลาน ร้อยละ 31.25 เนื่องจากการสำรวจข้อมูลทั่วไปเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุตอนต้น และยังคงประกอบอาชีพ จึงมีการรวบรวมข้อมูลในด้านประเภทของอาชีพของตัวอย่างผู้สูงอายุ และมีการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยกระบวนการสัมภาษณ์ถึงทุนชุมชนในพื้นที่ที่สอดคล้องกับทักษะและภูมิ

ปัญญาของผู้ให้ข้อมูลซึ่งอาจมีความสอดคล้องกับประเภทของอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ถึง ร้อยละ 73.25 รองลงมา มีการรับจ้างเล็กน้อยในชุมชนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 21.25

2. ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย ทุนชุมชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติจังหวัดเชียงรายในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับ 4.84 คะแนน (SD 0.70) เมื่อจำแนกเป็นรายพื้นที่เปรียบเทียบทั้ง 4 พื้นที่ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ สามารถแสดงได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อม
เข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย (จามรี พระสุนิล)

จากแผนภูมิดังกล่าว สามารถแสดงความหมายจากสัญลักษณ์ตัวเลขของแผนภูมิได้ดังนี้ 1 = ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ ของตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4.82 คะแนน (SD 0.66) 2 = ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4.80 คะแนน (SD 0.84) 3 = ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4.87 คะแนน (SD 0.62) 4 = ความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับ 4.83 คะแนน (SD 0.70)

จึงสรุปได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 4 พื้นที่ ส่วนใหญ่พบว่าความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติ ประชาชนมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าตำบลโป่งผา อำเภอแม่สายมีความพร้อมมากที่สุด ที่ 4.87 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ ที่ 4.83 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาทุนชุมชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อทุนชุมชนด้านกายภาพ โดยพบว่า ในพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ และเหมาะสมในการเป็นชุมชนปัจฉิมนานาชาติ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.82 คะแนน (SD 0.77) อยู่ในระดับมากที่สุด รวมถึงแสดงความคิดเห็นต่อทุนชุมชนในด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่าทั้ง 4 พื้นที่ มีความหลากหลายทางภาษา และวัฒนธรรมที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.74 คะแนน (SD 0.85) อยู่ในระดับมากที่สุด รวมถึงมีผลการศึกษาด้านการสนับสนุนทางสังคม ส่วนใหญ่ พบว่าความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานในพื้นที่ ที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ และเหมาะสมในการเป็นชุมชนปัจฉิมนานาชาติ มีคะแนนเฉลี่ย 4.88 คะแนน (SD 0.59) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า มีสวัสดิการของภาครัฐที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ มีคะแนนเฉลี่ย 4.82 คะแนน (SD 0.70) อยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นต่อการมีคมนาคมพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ มีคะแนนเฉลี่ย 4.81 คะแนน (SD 0.80) อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่มอายุของผู้ให้ข้อมูลและระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติ เปรียบเทียบทั้ง 4 พื้นที่ ได้แก่ ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน และตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอายุของผู้สูงวัยกับระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติ ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน และตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอายุของผู้สูงวัยกับระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติ	กลุ่มอายุของผู้สูงวัย	ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติ
กลุ่มอายุของผู้สูงวัย		
Pearson Correlation	1	.340
Sig. (2-tailed)	.	.000
N.	400	400
ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติ		
Pearson Correlation		1
Sig. (2-tailed)		.
N.		400

Significant level (Sig.) = 0.05

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน และตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย กับกลุ่มอายุของผู้สูงวัย เมื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่า Pearson พบว่า ค่า Significant level มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ($0.000 < 0.05$) หมายความว่า ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ กับกลุ่มอายุของผู้สูงวัย มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่า มีค่า 0.340 ซึ่งแสดงว่า ระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ กับกลุ่มอายุของผู้สูงวัย มีความสัมพันธ์กัน และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติเชียงราย ในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

สำหรับผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย รวมถึงข้อมูลการสำรวจทุนชุมชนในพื้นที่มาพัฒนาเป็นกรอบคำถามในการสัมภาษณ์ในผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเจาะจงในตัวแทนประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ ผู้นำชุมชนทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติ พบว่า แนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติ จังหวัดเชียงราย สามารถปรับใช้แนวทางการใช้ทุนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนก่อนเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยร่วมสร้าง “ชุมชนเข้มแข็ง” ให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ โดยอาศัยทุนชุมชนของทั้งตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย ตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน และตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ทั้งทุนชุมชนด้านกายภาพ สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ที่จะเป็นกลไกการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทุนชุมชนและประชาชนสามารถเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในชุมชน ดังนี้

3.1 การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาและการเสริมพลังระดับบุคคล (Empowerment) คือ เพิ่มศักยภาพของบุคคลในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน มีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจสภาพปัญหา และค้นหาวิธีการทางการแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเชิงประชากร เช่นการเข้าสู่สังคมสูงวัย หรือจำนวนผู้สูงวัยจำนวนมากในชุมชน หรือการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอย่างสะดวกราบรื่นของผู้สูงอายุในพื้นที่ ซึ่งต้องอาศัยการผสมผสานภูมิปัญญาและศักยภาพระดับบุคคลให้เสริมพลังซึ่งกันและกัน

3.2 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง การเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนในชุมชนมีศักยภาพและดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเมือง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงยุคปกติใหม่ หรือ New Normal

3.3 การแลกเปลี่ยนทุนชุมชน การพัฒนาโดยใช้ทุนชุมชนเป็นกลไกหรือเครื่องมือจะสร้างผลอย่างมีประสิทธิภาพได้จะต้องสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นใน 2 ระดับทั้งระดับบุคคลและระดับหมู่บ้าน เช่น ขณะที่คนมี

ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยการใช้ประโยชน์จากทุนชุมชนด้านสังคมวัฒนธรรม วัฒนธรรมหรือประเพณี(พิธีกรรม) นั้น ๆ ก็ได้รับการสืบทอด ถ่ายทอด ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทุนชุมชนจึงเป็นกลไกเข้าไปมีบทบาทในการสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ภาพที่ 1 (Figure 1) (กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาทุนชุมชน
ในการเข้าสู่ชุมชนปงฉิมวัยนานาชาติ เชียงราย) (จามรี พระสุนิล)

ทุนชุมชน ในฐานะที่เป็นกลไกการสร้างคุณภาพชีวิต และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้น สามารถใช้การเชื่อมโยงหรือการบูรณาการ ที่จำเป็นต้องอาศัยความชัดเจนของการร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการก้าวเป็นสังคมผู้สูงอายุทั้งภายในจังหวัดเชียงใหม่เอง หน่วยงานด้านการพัฒนาสังคม ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเชื่อมโยงกับส่วนจังหวัดอื่น ๆ อาทิเช่น กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 สู่เขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และระดับสากลต่อไป

ทั้งนี้ สามารถสรุปองค์ประกอบของการเชื่อมโยงหรือการบูรณาการที่สะท้อนผลการศึกษาคือคำสำคัญ “LINK” ที่ประกอบไปด้วย

L= Learning ซึ่งเป็นการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกภาคส่วนและคนทุกช่วงวัย

I= Investment ในลักษณะของภาคีเครือข่ายร่วมลงทุนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินในการขับเคลื่อนเชิงเศรษฐกิจ สังคมและนโยบาย

N= Nature โดยการเชื่อมโยงนั้นจะต้องเป็นไปตามธรรมชาติของพื้นที่ใช้หลักพหุวัฒนธรรมของสังคม จังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

K= Keep relationship จะเป็นการผสมพลังในผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนร่วมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนาจังหวัดเชียงรายและรองรับการเป็นชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติได้ในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่า จังหวัดเชียงรายมีความพร้อมและความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศที่มีอากาศเย็น อยู่สบาย และวิถีชีวิตของชุมชนวัฒนธรรมที่มีความเหมาะสมกับการที่ผู้สูงวัยใช้ชีวิต พื้นฟูสุขภาพ และต่อยอดด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการสรรหาพื้นที่จัดตั้ง และการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุ โดยมีข้อเสนอเกี่ยวกับการบูรณาการคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมผู้สูงอายุ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมิติของการพัฒนาการบริหารจัดการ การเรียนรู้ ดูแลสุขภาพ ทั้งระดับบุคคลและครอบครัว เพื่อจะสอดคล้องกับความเป็นไปได้และสนับสนุนให้เกิดชุมชนปัจจัยมัยในอนาคตที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตบนพื้นฐานทุนชุมชนของจังหวัดเชียงราย โดยผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุขบา ทองอุปการ สันติ ศรีสวนแดง และ วีรฉัตร สุปัญญา (2560) เรื่องแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งทุนชุมชนบ้านต๋องแดง จังหวัดกาญจนบุรี โดยเป็นการศึกษาบริบทและทุนชุมชนบ้านต๋องแดง และค้นหาแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนชุมชน บ้านต๋องแดง ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มข้อมูลพบว่า บ้านต๋องแดงเป็นชุมชนเก่าแก่ริมฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ที่มีวัฒนธรรมประเพณีหลากหลาย ทุนสำคัญในชุมชน ได้แก่ ทุนความรู้และภูมิปัญญา ทุนวัฒนธรรม ทุนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทุนชุมชน มีผลให้ภูมิปัญญาด้านการเกษตรได้รับการหนุนเสริม เกิดการสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยใช้พื้นที่การเกษตรของสมาชิกชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ผลจากการวิจัยพบว่า พลังศรัทธา การใช้ประโยชน์และบริหารจัดการทุนชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การเชื่อมต่อเครือข่ายทางสังคม เจตคติเชิงบวก การทำงานเป็นทีมที่เน้นการมีส่วนร่วม และการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนชุมชน ที่เป็นความสัมพันธ์ผ่านสิ่งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม โดยผ่านองค์ประกอบที่สำคัญที่สอดคล้องกับทุนทางสังคม ได้แก่ 1) ทุนมนุษย์ 2) ทุนสถาบัน 3) และ 4) ทุนทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงผลการศึกษาของ บุขบา ทองอุปการ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการใช้ทุนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี ได้เสนอแนวทางการปรับใช้แนวทางการใช้ทุนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเสริมสร้างซึ่งกันและกันของทุนชุมชนและทุนทางสังคมประกอบไปด้วย (1) การเสริมพลังอำนาจระดับบุคคล (2) กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง การเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนในชุมชนมีศักยภาพและดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (3) ผลประโยชน์ร่วมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ผลตอบแทนซึ่งกันและกันระหว่างคนกับชุมชน และจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจจัยมัยนานาชาติกับกลุ่มอายุของผู้สูงวัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.340$) โดยสามารถอธิบายถึงแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนใน

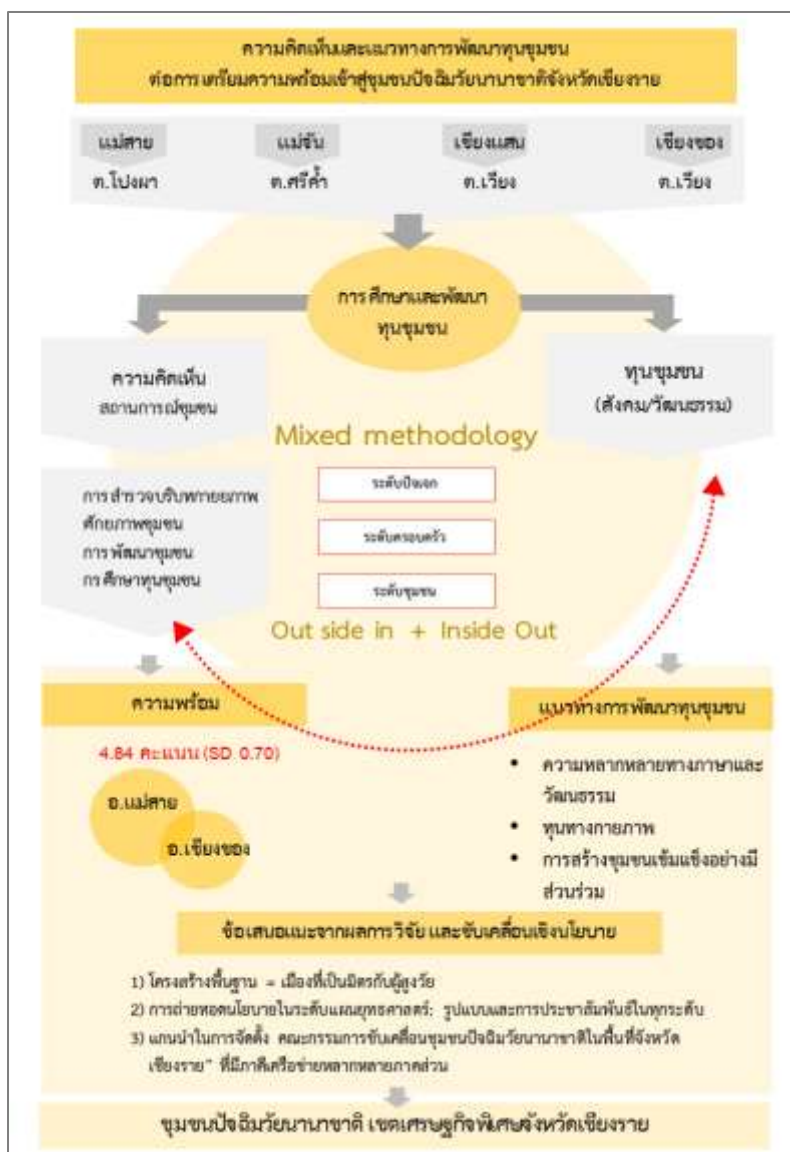
การเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย สามารถปรับใช้แนวทางการใช้ทุนชุมชนเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยร่วมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ของผู้สูงวัย โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาการบริหารจัดการทุนชุมชนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนบ้านขาม ตำบลบ้านขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การบริหารจัดการทุนโดยนำเงินจากกองทุนต่างๆ ที่มีในชุมชนมารวมกันไม่ให้เป็นเบี้ยหัวแตก รวมเป็นกองทุนบูรณาการโดยให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกองทุนหมู่บ้านเป็นหลักในการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การบริหารจัดการกองทุนบูรณาการจะมีตัวแทนคณะกรรมการกลุ่มต่างๆ มาร่วมในการจัดการในลักษณะกิจกรรมเครือข่ายทุกๆ ช่วงวัย (เกศสุดา โภคานิตย์ และคณะ, 2563)

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่า ศักยภาพทางด้านสังคมและวัฒนธรรมหรือทุนชุมชนกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในด้านการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในมิติของเมืองชายแดนของจังหวัดเชียงรายจะสามารถส่งเสริมเป็นชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติในอนาคตที่สามารถใช้ทุนชุมชนในการสร้างสรรค์และพัฒนาเป็นชุมชนน่าอยู่สำหรับผู้สูงวัยได้

องค์ความรู้การวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย สามารถแสดงผลลัพธ์ที่เป็นองค์ความรู้การวิจัย จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติเชียงราย ผลการวิเคราะห์ทุนชุมชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ และแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนในการเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นทุนชุมชนหรือศักยภาพทางด้านสังคมและวัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของพื้นที่ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมและพื้นที่ชายแดน

โดยขอเสนอแผนภาพสรุปการวิจัย ความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติจังหวัดเชียงราย ดังนี้

ภาพที่ 2 (Figure 1) (แผนภาพสรุปการวิจัย) (จามรี พระสุนิล)

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ:

สามารถนำผลการศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมนานาชาติจังหวัดเชียงราย เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมผู้สูงอายุและส่งเสริมการสร้างชุมชนปัจฉิมนานาชาติในพื้นที่ โดยพิจารณาทุนชุมชนด้านกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมเป็นสำคัญ รวมถึงภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนชุมชนน่ายู่สำหรับผู้สูงอายุอย่างแท้จริง โดยมีแนวทางข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 หน่วยงานภาครัฐ เช่น ปกครองระดับอำเภอ หรือภาคท้องถิ่นอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานที่มีการวางแผนเพื่อรองรับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น

โครงสร้างพื้นฐานของเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ หรือการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอที่ส่งผลให้เกิดเป็นชุมชนน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ

1.2 ควรมีการปรับปรุงแบบการถ่ายทอดนโยบายในระดับแผนยุทธศาสตร์ ให้เกิดการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดนโยบายอย่างทั่วถึง ถึงระดับปัจเจกบุคคล ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและเตรียมพร้อมรับมือกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะมิติด้านสังคมวัฒนธรรมที่สามารถบูรณาการภูมิปัญญาและทุนชุมชนในพื้นที่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป:

การศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาทุนชุมชนต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ชุมชนปัจฉิมวัย นานาชาติจังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1 ควรมีการศึกษา ทักษะ องค์ความรู้ ความสามารถในการพึ่งตนเองและเป็นแกนนำการพัฒนาชุมชนของผู้สูงอายุ โดยในผลการศึกษาในบริบทจังหวัดเชียงรายสามารถใช้การพัฒนาทุนชุมชนด้านกายภาพและสังคมวัฒนธรรมของพื้นที่ ต่อยอดสู่การพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อพัฒนาชุมชน สังคมได้ ในขณะที่สามารถใช้แนวทางการศึกษารุ่นนี้ในบริบทพื้นที่อื่นๆต่อไป

2.2 รวมถึงการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปสามารถศึกษาวิจัยรูปแบบการประเมินความพร้อมของพื้นที่ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลอดจนความพร้อมในด้านการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมสำหรับการจัดตั้งพื้นที่ชุมชนปัจฉิมวัยนานาชาติอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะต้นแบบเมืองนวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

- เกศสุตา โภคานิธย์ กีฬา หนูยศ ญัฐปราย ชัยสินคุณานนท์ และคัทลียา นาวิเศษ. (2563). การบริหารทุนชุมชนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนบ้านขาม ตำบลบ้านขาม อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 11(1), 41-51.
- เกษร เกษมชื่นยศ. (2563). การพัฒนาของไทยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. **วารสารจันทร์เกษมสาร**. 26 (1). 16-30.
- บุษบา ทองอุปการ สันติ ศรีสวนแดง และวีรฉัตร สุปัญญา. (2560). แนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งทุนชุมชนบ้านต๋องแดง จังหวัดกาญจนบุรี. **Kasetsart Journal of Social Sciences (KJSS)** 38, 600-610.
- บุษบา ทองอุปการ. (2559). แนวทางการใช้ทุนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี. **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**.
- พริ้งขจร ธารเสนา. (2559). **ทุนชุมชนที่สนับสนุนการจัดกองทุนสวัสดิการชุมชน: กรณีศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบ้านนา อำเภอสครินครินทร์ จังหวัดพัทลุง**. วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภุชพงศ์ โนดไธสง. (2561). **การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย**. แหล่งที่มา <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2562/N25-02-62-1.aspx> สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). **หอสมุดรัฐสภา**. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักวิชาการ. แหล่งที่มา <https://library.parliament.go.th/th/taxonomy/term/101> สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2564
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557) **คู่มือเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). **คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ**. แหล่งที่มา http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/200_1498815745.pdf สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2563

สำนักส่งเสริมสุขภาพอนามัย กรมอนามัย. (2546). ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุ. แหล่งที่มา
<http://www.skho.moph.go.th/research/files-download/document/somrat/lesson-2.docx>.
สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2563